

دنیا، دنیای زورگویی است؛ همه زور می‌گویند، هر که بتواند زور بگوید زور می‌گوید؛ بزرگ و کوچک هم ندارد، شرق و غرب هم ندارد؛ باید یک ملت بتواند در مقابل زورگویی‌ها مقاومت بکند؛ این را باید از بچگی یاد بگیریم، این از نوجوانی باید در ما نهادینه بشود. (۱۴۰۱/۰۲/۲۱)

www.basirat.ir

حرف روز دولت سیزدهم و تغییر پارادایم پیشرفت

تغییر در نظام پرداخت یارانه‌ها مسئله‌ای است که این روزها بیش از هر چیز دیگری، افکار عمومی جامعه را تحت تأثیر قرار داده است؛ امری که نشان‌دهنده گردش در رویکرد قوه مجریه از تمرکز بر «ساخت‌وساز» به سمت اصلاح «سازوکار» است. در توضیح این مطلب باید گفت: ۱- دولت سیزدهم می‌توانست به‌جای اتخاذ مدل پرمخاطره «سازوکار»، بر الگوی «ساخت‌وساز» تمرکز نماید؛ موضوعی که همواره برای دولت‌ها از جذابیت زیادی برخوردار است؛ خاصه اینکه ذائقه مردم عادت کرده است تا میزان موفقیت دولت‌ها را بر اساس عدد اجرای پروژه‌ها ارزیابی نمایند. علاوه بر این، پیروی از متد ساخت‌وساز می‌توانست رضایت زنجیره‌ای از پیمانکاران و شرکت‌های بزرگ دولتی، نمایندگان مجلس که دنبال اجرای پروژه‌های عمرانی در حوزه خود هستند، بروکرات‌ها، تولیدکنندگان، واردکنندگان و ... را به دنبال داشته باشد.

۲- سال‌ها است که مسئولین دولتی در حال کنگ زنی پروژه‌های زیرساختی و عمرانی در کشور هستند؛ اما نتیجه قابل توجهی از آن به دست نیامده است. علی‌رغم ساخت تعداد زیادی سد، ما بیش از گذشته با بحران آب مواجه هستیم، به‌واقع با اینکه حجم پروژه‌های توسعه، صعودی بوده؛ اما در بسیاری از آن‌ها بهره‌وری در سطح نازلی است و برخی دیگر نیز معطل و فاقد قابلیت بهره‌برداری هستند؛ چراکه سازوکارها دچار ایراد اساسی است. ۳- اصلاح سازوکارها شهامت می‌خواهد؛ چراکه برخلاف تمرکز بر ساخت‌وساز که رضایت خیلی‌ها را در پی دارد، دست زدن به اصلاح سازوکارها، مستلزم درگیر شدن با کانون‌های فساد قدرتمندی است که از سازوکارهای معیوب فعلی منتفع می‌شوند. علاوه بر این برخلاف ساخت بزرگراه و سد، پل و ... که ریسک پایینی دارد، اصلاح سازوکارها یعنی قدم گذاشتن در مسیری با تجربه کم و قبول ریسک انجام فعالیت‌هایی که هیچ تناسبی با نمایش‌های پوپولیستی ندارد و حتی ممکن است در کوتاه‌مدت محبوبیت دولت را به‌شدت کاهش دهد.

نکته پایانی: باید توجه داشت مشکل عمده دولت‌ها، نه در سیاست‌گذاری، بلکه در سازوکارها و مکانیزم‌های اجرای سیاست‌ها است و تا زمانی که این مکانیزم‌ها اصلاح و ترمیم نگردند، ایجاد زیرساخت‌ها نتیجه‌ای در پی نخواهد داشت. موضوعی که به نظر می‌رسد دولت سیزدهم با همه پیچیدگی‌ها و دردهایی که به همراه دارد، بر اجرای آن مصمم است.

(نویسنده: حسین حسینی نژاد)

گزارش روز

مثلث یأس!

دولت سیزدهم با دست بردن به جراحی بزرگ اقتصادی، با انبوهی از هجمه و تخریب از سه ضلع تدبیری‌ها، اصلاحات و کارگزارانی‌ها مواجه گردیده است. این جماعت ۸ سال در دولت روحانی صاحب نفوذ بوده‌اند و همان «مثلث یأسی» هستند که خود دلیل بخش بزرگی از شرایط نابسامان موجود هستند و به‌وقت پاسخگویی، تلاشی برای اقناع اذهان عمومی نکردند و حالا سلاح نقد به دست گرفته‌اند و تا می‌توانند روی موج به راه افتاده، موج‌سواری می‌کنند و خود را مطالبه‌گر جا می‌زنند!

گزاره‌های خبری: ۱- روزنامه اعتماد دیروز (۲۴ اردیبهشت ماه) طی یادداشتی با عنوان «آنچه یک رئیس باید بداند!» به قلم «فیاض زاهد» مشاور ارشد اقتصادی در دولت روحانی و از بازداشت‌شدگان فتنه ۸۸ نوشت: «من پیش‌بینی کرده بودم که بدون توافق برجام، ماه‌عسل این دولت انقلابی به نوروژ نخواهد رسید! پیشنهاد من آن است تا دیر نشده، اصلاحات موردنظر را به توفیق در عرصه‌های بین‌المللی گره بزنید. با موفقیت در فرجام برجام، امید، حلقه مفقوده در زندگی مردم این سامان را به آن‌ها برگردانید». ۲- روزنامه جمهوری اسلامی نیز دیروز طی یادداشتی با عنوان «جراحی با چاقوی زنگ‌زده!» به قلم «مسیح مهاجری»، نوشت: «چاقوی جراحی اقتصادی موردنظر دولت، همان چاقوی دولت نهم است که مدت‌هاست زنگ زده و آثار تومی و تشدید فاصله طبقاتی و گسترش فقر را به بار آورده است. ادامه پرداخت یارانه آن‌هم با گستره‌ای که از آن سخن گفته می‌شود، به‌منزله این است که چاقوی جراحی زنگ‌زده، در بدن بیمار جا گذاشته شود و او را به عفونت و رنجوری بیشتر مبتلا نماید!». ۳- «علی‌محمد نمازی» عضو شورای سیاست‌گذاری حزب کارگزاران بیان می‌کند: «آقای رئیسی اکنون در رأس قوه مجریه و با اختیارات بیشتر و حمایت‌های بی‌دریغ بخش‌های مختلف نظام قرار دارد؛ لذا باید بداند که کلید اصلی حل مشکلات کشور، حل مسائل سیاست خارجی است. باید تنش‌زدایی و اعتمادسازی صورت گرفته و در رأس همه این‌ها پرونده هسته‌ای ایران حل شود». ۴- آذر منصوری، دبیر کل حزب اصلاح‌طلب اتحاد ملت در واکنش به اجرای طرح اقتصادی دولت که در راستای توزیع عادلانه یارانه‌ها انجام می‌شود، نوشته است: «نان قوت لایموت مردم است. آخرین جزء از سبد خانوار که اگر از سفره‌ها حذف شود، نتیجه آن ناگفته پیداست. نمی‌دانم از خشمی که زیر پوست این شهر در جریان است خبر دارید یا نه؟».

گزاره تحلیلی: آن چیزی که امروز حامیان دولت روحانی را در نقد بی‌ضابطه و بی‌اساس سیاست‌های اعمالی دولت رئیسی جری می‌کند، اخلاق‌مداری رئیسی در عدم تشریح وضعیت کشور تحویل داده شده از دولت قبل به این دولت است. تحویل دولت با کسری بودجه بیش از ۴۵۰ هزار میلیارد تومانی، مصرف تمام ۸ میلیارد دلار ارز ترجیحی مصوب سال ۱۴۰۰ در همان ماه‌های ابتدایی سال، تصویب رتبه‌بندی بر زمین مانده بیش از ۱۰ ساله معلمان در اوایل سال ۱۴۰۰ و اجرا از نیمه دوم سال ۱۴۰۰، وضعیت تأسف بار میزان موجودی کالاهای اساسی در انبارها در زمان تحویل به دولت به رئیسی، تحویل کشور به دولت جدید با آمار ۷۰۰ نفری کشته‌های کروناپی در هر روز. دولت سیزدهم در شرایطی دولت را به دست گرفت که در دولت تدبیر و امید، کاهش ۶۰ درصدی ساخت‌وساز مسکن رقم خورده بود. دولت سیزدهم آخرین دوره ۴ ساله تا افاق پیش‌بینی شده برای چشم‌انداز بیست‌ساله (پایان ۱۴۰۴) است و همه کم‌کاری‌های گذشته برای تحقق چشم‌انداز را باید جبران نماید. (نویسنده: حسین عباسیان)

نگرانی اروپا از جراحی اقتصادی ایران و به حاشیه رفتن برجام

«سید مصطفی خوش چشم» کارشناس مسائل بین الملل در خصوص سفر اخیر جوزپ بورل به ایران و صحبت های بعد از سفرش درباره از سرگیری مذاکرات وین و ادعای شکسته شدن قفل مذاکرات از سوی این مقام اروپایی، گفت: «جوزپ بورل هیچ پیشنهاد جدیدی از طرف آمریکایی ها نیاورده است، بلکه احتمالاً به دنبال وساطت اتحادیه اروپاست و تا زمانی که خطوط قرمز جمهوری اسلامی ایران، رعایت نشود و امتیازات مورد درخواست ایران دریافت نشود، قطعاً توافقی در کار نخواهد بود». او در ادامه با تأکید بر وضعیت وخیم اروپا و نیازمندی آن به انرژی، توضیح داد: «جوزپ بورل و انریکه مورا، هردو وکلای اتحادیه اروپا به دنبال این هستند که به خاطر وخامت اوضاع قیمت های انرژی و دیگر کالاها در اروپا، سعی کنند حتماً مذاکرات وین زنده بماند؛ چراکه با به درازا کشیدن جنگ اوکراین، فشارهایی که ناشی از قیمت های انرژی است، بر اتحادیه اروپا و آمریکا بیشتر خواهد شد؛ اما در این بین، به دنبال این هستند که ایران از آن خواسته های صددرصدی خودش کوتاه بیاید. هم در ارزیابی شرایط جهانی و جنگ اوکراین و متعاقبات آن بر بازارهای اروپا و آمریکا، گذشت زمان به نفع ایران است، هم به لحاظ مسائل داخلی، وضعیت به گونه ای است که شاید مزایای ذاتی برجام، هرروز برای ایران کمتر شده و حالا شاید انگیزه ها برای برجام به اندازه قبل نباشد؛ چراکه یکی از مزایای آن می توانست کمک در انجام جراحی های اقتصادی کشور باشد که حالا بدون احیای برجام، دولت این مهم را انجام داده و در حال انجام این جراحی های اقتصادی با تکیه بر توان داخلی و دور زدن تحریم هاست».

پیش بینی فائو: گرانی جهانی مواد غذایی ادامه می یابد

هند به عنوان دومین کشور بزرگ تولیدکننده گندم در جهان تصمیم گرفته است با توجه به بحران ناشی از جنگ در اوکراین و به دلیل خشک سالی و «آنچه امنیت غذایی کشور» اعلام کرده، صادرات گندم را متوقف کند. در پی بحران گندم در جهان، خریداران جهانی به ویژه ترکیه و مصر بر روی تأمین گندم از هند حساب کرده بودند. پیش از این ممنوعیت، هند هدف گذاری خود برای صادرات گندم را برای سال جاری ۱۰ میلیون تُن برآورد کرده بود. بدین ترتیب ممنوعیت صادرات گندم از هند می تواند به افزایش جهانی قیمت گندم و رکوردی جدید در قیمت این محصول منجر شود و مصرف کنندگان فقیر در آسیا و آفریقا را بسیار تحت تأثیر قرار دهد. جنگ روسیه و اوکراین از یک طرف، خشک سالی و کاهش تولید مواد غذایی در جهان از سوی دیگر موجب شده است که احتکار مواد غذایی توسط دولت ها برای تأمین امنیت غذایی کشورشان افزایش یابد. چین و هند از جمله کشورهایی هستند که در این مسیر، اقدام به انبار و ذخیره مواد غذایی کرده اند. تمامی این موارد و زمینه ها خبر از افزایش تقاضای جهانی مواد غذایی و گرانی این محصولات می دهد. کارشناسان سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) نیز پیش بینی می کنند، قیمت غذا در دنیا تا چند فصل آینده همچنان در سطح بالایی باقی بماند.

طرح دو سر برد دولت؛ تأمین سرمایه میداین نفتی با مشارکت مردم

«خجسته مهر» معاون وزیر نفت از جمع بندی طرحی با عنوان «گواهی سپرده کالایی نفت» با بانک مرکزی، بورس انرژی و سازمان برنامه و بودجه خبر داد و گفت: «در این طرح که در راستای ایجاد تنوع در روش های فروش نفت است، شرکت ملی نفت ایران ابزار جدیدی را در فروش با قابلیت بورس انرژی طراحی کرده است. در این طرح شیوه جدیدی را برای سرمایه گذاری مردم و ایجاد پس انداز و دارایی برای مردم ایجاد می کنیم، به این صورت که مردم بتوانند با دارایی خودشان، اوراق بهادار با پشتوانه نفت خریداری کنند». خجسته مهر اعلام جزئیات این طرح را به آینده موکول کرد. وی گفت: «طرح افزایش تولید نفت به رقم ۵,۷ میلیون بشکه در روز، یک طرح تقلیدی نیست بلکه یک طرح کارشناسی است، اما برای تحقق آن نیازمند ۹۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری هستیم». وی افزود: «در حال حاضر ۵ میدان در ایران توسط روس ها در حال توسعه است و در آینده ای نزدیک کار توسعه دو میدان دیگر توسط روس ها آغاز می شود». طرح پیش فروش اوراق نفتی به مردم توسط دولت، طرحی برد- برد برای دولت و ملت است؛ دولت نیاز مالی به توسعه میداین نفتی را تأمین می کند و مردم نیز با توجه به چشم انداز افزایش تقاضا برای انرژی در جهان، از درآمدهای حاصل از استحصال و فروش نفت و میعانات نفتی برخوردار خواهند شد.

◀ **خاندوزی: برخلاف دولت قبل عمل کردیم/ وزیر اقتصاد در خصوص اصلاح پرداخت یارانه ها و مقایسه آن با دولت سابق گفت:** «از ۲۴ قلم کالایی که در سال ۱۳۹۷ مشمول ارز وارداتی ارزان بودند ۱۸ قلم آن ها مانند واردات برنج، واردات چای، اقلام مرتبط با گوشت قرمز در دوره دولت قبل حذف شد و این امر سبب افزایش چند برابری قیمت آن کالاها بدون وجود برنامه حمایتی شد. دولت حذف ۶ قلم کالایی باقیمانده مورد حمایت ارز ترجیحی را مرحله کنونی این طرح دانست و هدف ما بر حمایت از مصرف کننده در کنار حذف این کالاها بوده است. برای دولت قابل پیش بینی بود که در این فرآیند، کشور ما با یک نفع بلندمدت و مضیقه کوتاه مدت مواجه خواهد شد».

◀ **اعتراف اندیشکده آمریکایی به خودکفایی ایران در مهار کرونا/ «اندیشکده رند» در گزارشی به تحلیل عملکرد دولت در مهار کرونا در ایران پرداخت و نوشت:** «ایران تحت زمامداری رئیس جمهور جدید، تسریع روند تزریق روزانه واکسن کووید ۱۹ و مهار همه گیری را کلید زد». بر اساس این گزارش، ایران همچنین در راستای مهار گسترش ویروس به سمت خودکفایی رفت؛ اقدام به تولید دستگاه های تنفس مصنوعی و تجهیزات حفاظت فردی و واکسن کووید-۱۹ کرد. همچنین با وجود تحریم های اقتصادی و سیاست ورزشی های مرتبط با واکسن، ۶۷ درصد جمعیت ایران در حال حاضر به طور کامل در برابر کووید ۱۹ واکسینه شده اند.

◀ **پیش بینی بانک مرکزی از درآمدهای ارزی ۱۴۰۱/ رئیس کل بانک مرکزی با اعلام این که در حوزه صادرات غیرنفتی، وضعیت خوب شده است، پیش بینی کرد:** «امسال از سال گذشته تأمین ارز بیشتر می شود». علی صالح آبادی افزود: «در حوزه نفت و صادرات نفتی هم قیمت نفت افزایش یافت و ظرفیت تولید نفت به قبل از تحریم ها برگشته است. روابط بانکی ما با کشورهای دوست و همسایه بهتر شده و در حال توسعه است. با کشورهایی که رابطه همکاری مشخصی داریم، FATF مانع تجارت و تعامل ما نیست».

◀ **امتناع از عرضه شکر کار دست رئیس داد/ «احمد اصنانلو» رئیس سازمان تعزیرات حکومتی از برکناری مدیرعامل شرکت کشت و صنعت کارون به دلیل امتناع این شرکت از عرضه شکر و انفصال وی خدمات دولتی خبر داد.** رئیس جمهور در جلسه دیروز ستاد تنظیم بازار بر برخورد بی ملاحظه مسئولین با متخلفین زیرمجموعه های خود در ارکان مختلف حکومت تأکید کرده و با بدنه دولت اتمام حجت کرد، در صورت عدم برخورد با متخلف، خودم با مسئول مافوق برخورد خواهم کرد.

◀ **جی ۷: راه دیپلماتیک بهترین راه محدود کردن ایران است/ وزرای خارجه کشورهای آلمان، آمریکا، فرانسه، انگلستان، ژاپن، ایتالیا و کانادا، هفت کشور صنعتی جهان، طی بیانیه ای حمایت خود از احیای برجام را اعلام و راه حل دیپلماتیک را بهترین راه برای محدود کردن برنامه هسته ای ایران دانستند و در بیانیه خود بدون اشاره به عهدشکنی طرف غربی در اجرای برجام، از ایران خواستند تا از تقویت بیشتر فعالیت های هسته ای خود اجتناب کند.**